

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวกที่ 1

การเตรียม NaOH เข้มข้น 0.1 Molar, phenolphthaleine เข้มข้น 1%, การคำนวณหาปริมาณเปอร์เซ็นต์กรดทั้งหมด การวัดสี การใช้ระบบ CIE 1976 ($L^* a^* b^*$)

1. การเตรียม NaOH เข้มข้น 0.1 Molar
ชั่ง NaOH จำนวน 4 กรัม ผสมกับน้ำกลั่นในขวดปรับปริมาตรให้มีปริมาตร 1000 มิลลิลิตร (คณาจารย์ภาควิชาเคมี, 2526)
2. การเตรียม phenolphthaleine เข้มข้น 1%
ชั่ง phenolphthaleine 1 กรัม ลงใน ethanol 6 มิลลิลิตร คนจนละลายหมด และเติมน้ำกลั่นให้ครบ 100 มิลลิลิตร โดยใช้ขวดปรับปริมาตร (คณาจารย์ภาควิชาเคมี, 2526)
3. วิธีการคำนวณหาปริมาณเปอร์เซ็นต์กรดทั้งหมด โดยเทียบกับกรดซิตริก (ลักษณะ และนิธิยา, 2533)

เปอร์เซ็นต์กรดทั้งหมดต่อน้ำหนัก =

$$\frac{\text{ปริมาณ NaOH ที่ใช้ในการไทเทรต (มิลลิลิตร)} \times \text{ปริมาณน้ำคั้น (มิลลิลิตร)} \times 4.2}{\text{น้ำหนักเนื้อก่อนคั้น (กรัม)}}$$

4. การวัดสี ใช้ระบบ CIE 1976 ($L^* a^* b^*$) (McGuire, 1992) เป็นการวัดสีแบบ 3 มิติ ซึ่งในการวัดแต่ละครั้งจะอ่านค่า 3 ค่าได้แก่

ค่า L^* เป็นค่าความสว่าง มีช่วงตั้งแต่ 0 คือมืดดำ ถึง 100 คือขาวสว่าง

ค่า a^* เป็นค่าสีตามแกนนอน มีช่วงตั้งแต่ +60 คือสีม่วงแดง ถึง -60 คือสีเขียวอมน้ำเงิน

ค่า b^* เป็นค่าสีตามแกนตั้ง มีช่วงตั้งแต่ +60 คือสีเหลือง ถึง -60 คือสีน้ำเงิน

หลังจากอ่านค่าแล้วนำมาคำนวณหาค่าองศาของสี (hue) และ ค่าความเข้มของสี (croma) ดังนี้
ในกรณีที่

$$\text{ค่า } a^* \text{ เป็นค่าบวก และ } b^* \text{ เป็นค่าบวก} \quad \text{ค่า hue} = \arctangent b^* / a^*$$

ค่า a^* เป็นค่าบวก และ b^* เป็นค่าลบ ค่า hue = $360 - \arctangent b^* / a^*$
 ค่า a^* เป็นค่าลบ และ b^* เป็นค่าบวก ค่า hue = $180 - \arctangent b^* / a^*$
 ค่า a^* เป็นค่าลบ และ b^* เป็นค่าลบ ค่า hue = $270 - \arctangent b^* / a^*$

$$\text{ค่า chroma} = \sqrt{a^{*2} + b^{*2}}$$

ค่า hue มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 360 องศา ค่า chroma มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 60 ถ้าค่าสูงคือมีความเข้มของสีมาก แผนภูมิเทียบลักษณะความสว่าง องศาของสี และความเข้มของสีแสดงใน ภาพภาคผนวกที่ 1.1

5. วิธีคำนวณหาค่าความแน่นเนื้อ (หน่วยเป็นกิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร)

ขนาดหัวเจาะเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่ของหัวเจาะ} &= \pi r^2 \\ &= 3.14 \times (0.25)^2 \\ &= 0.2 \text{ ตารางเซนติเมตร} \end{aligned}$$

สมมุติค่าที่อ่านได้จากการวัด 0.9 กิโลกรัมต่อขนาดหัวเจาะ 0.5 เซนติเมตร

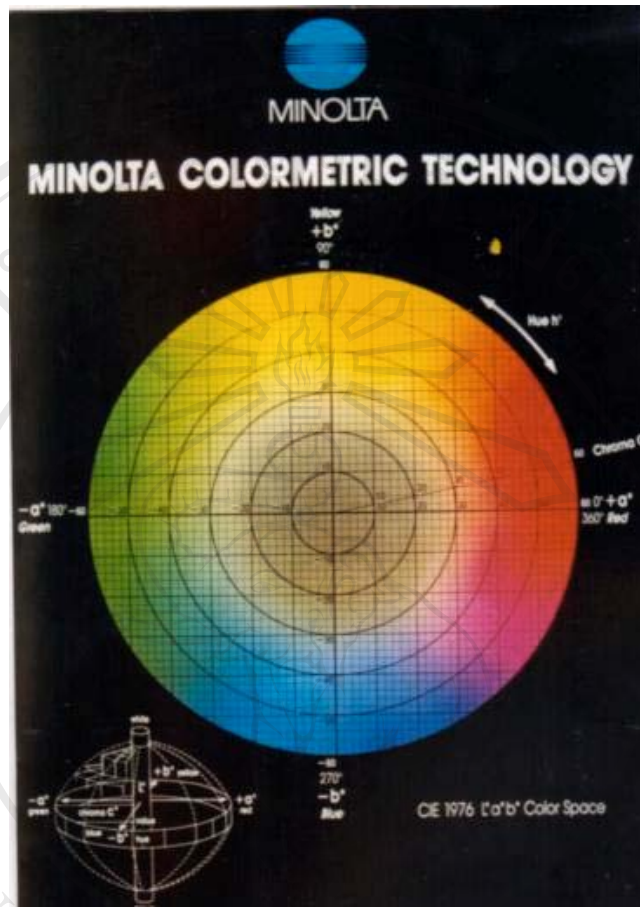
พื้นที่ของหัวเจาะ 0.2 ตารางเซนติเมตร วัดได้ 0.9 กิโลกรัม

ถ้าพื้นที่ของหัวเจาะ 1 ตารางเซนติเมตรจะวัดได้ $\frac{0.9 \times 1}{0.2}$ กก./ตร.ซม.

$$= 4.5 \text{ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร}$$

6. วิธีคำนวณหาอัตราส่วนของปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ต่อเปอร์เซ็นต์กรดทั้งหมดที่ไทเทรตได้ (TSS/TA)

$$\text{อัตราส่วนของ TSS/TA} = \frac{\text{ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำ}}{\text{เปอร์เซ็นต์กรดทั้งหมดที่ไทเทรตได้}}$$

ภาพภาคผนวกที่ 1.1 แผนภูมิเทียบลักษณะความสว่าง ความเข้มของสี และองศาของสี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ภาคผนวกที่ 2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางภาคผนวกที่ 2.1

แบบทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส

HEDONIC SCALE SCORING TEST

PREFERENCE

ชื่อผู้ทดสอบชิม.....วันที่.....

ชื่อผลิตภัณฑ์ มะม่วง อบแห้ง.....

คำชี้แจง โปรดทดสอบตัวอย่างต่อไปนี้ และให้ระดับความชอบและไม่ชอบต่อผลิตภัณฑ์แต่ละตัวอย่าง ใช้ สเกลที่เหมาะสมเพื่อแสดงให้เห็นว่าท่านได้อธิบายความรู้สึกชอบและไม่ชอบในระดับใด

ระดับความชอบ

ชอบมากที่สุด (Like extremely)	มีคะแนนเป็น 9
ชอบมาก (Like very much)	มีคะแนนเป็น 8
ชอบปานกลาง (Like moderately)	มีคะแนนเป็น 7
ชอบเล็กน้อย (Like slightly)	มีคะแนนเป็น 6
เฉยๆ (Neither like nor dislike)	มีคะแนนเป็น 5
ไม่ชอบเล็กน้อย (Dislike slightly)	มีคะแนนเป็น 4
ไม่ชอบปานกลาง (Dislike moderately)	มีคะแนนเป็น 3
ไม่ชอบมาก (Dislike very much)	มีคะแนนเป็น 2
ไม่ชอบมากที่สุด (Dislike extremely)	มีคะแนนเป็น 1

ผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง	สี	กลิ่น	รสชาติ	เนื้อสัมผัส	การยอมรับรวม

ตารางภาคผนวกที่ 2.2

แบบทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส

HEDONIC SCALE SCORING TEST

PREFERENCE

ชื่อผู้ทดสอบชิม.....วันที่.....

ชื่อผลิตภัณฑ์ เนกต้ามะม่วง

คำชี้แจง โปรดทดสอบตัวอย่างต่อไปนี้ และให้ระดับความชอบและไม่ชอบต่อผลิตภัณฑ์แต่ละตัวอย่าง ใช้ สเกลที่เหมาะสมเพื่อแสดงให้เห็นว่าท่านได้อธิบายความรู้สึกชอบและไม่ชอบในระดับใด

ระดับความชอบ

ชอบมากที่สุด (Like extremely)	มีคะแนนเป็น 9
ชอบมาก (Like very much)	มีคะแนนเป็น 8
ชอบปานกลาง (Like moderately)	มีคะแนนเป็น 7
ชอบเล็กน้อย (Like slightly)	มีคะแนนเป็น 6
เฉยๆ (Neither like nor dislike)	มีคะแนนเป็น 5
ไม่ชอบเล็กน้อย (Dislike slightly)	มีคะแนนเป็น 4
ไม่ชอบปานกลาง (Dislike moderately)	มีคะแนนเป็น 3
ไม่ชอบมาก (Dislike very much)	มีคะแนนเป็น 2
ไม่ชอบมากที่สุด (Dislike extremely)	มีคะแนนเป็น 1

ผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง	สี	กลิ่น	รสชาติ	เนื้อสัมผัส	การยอมรับรวม

ภาคผนวกที่ 3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

MCC 15

MCC 65

MCC 75

MCC 87

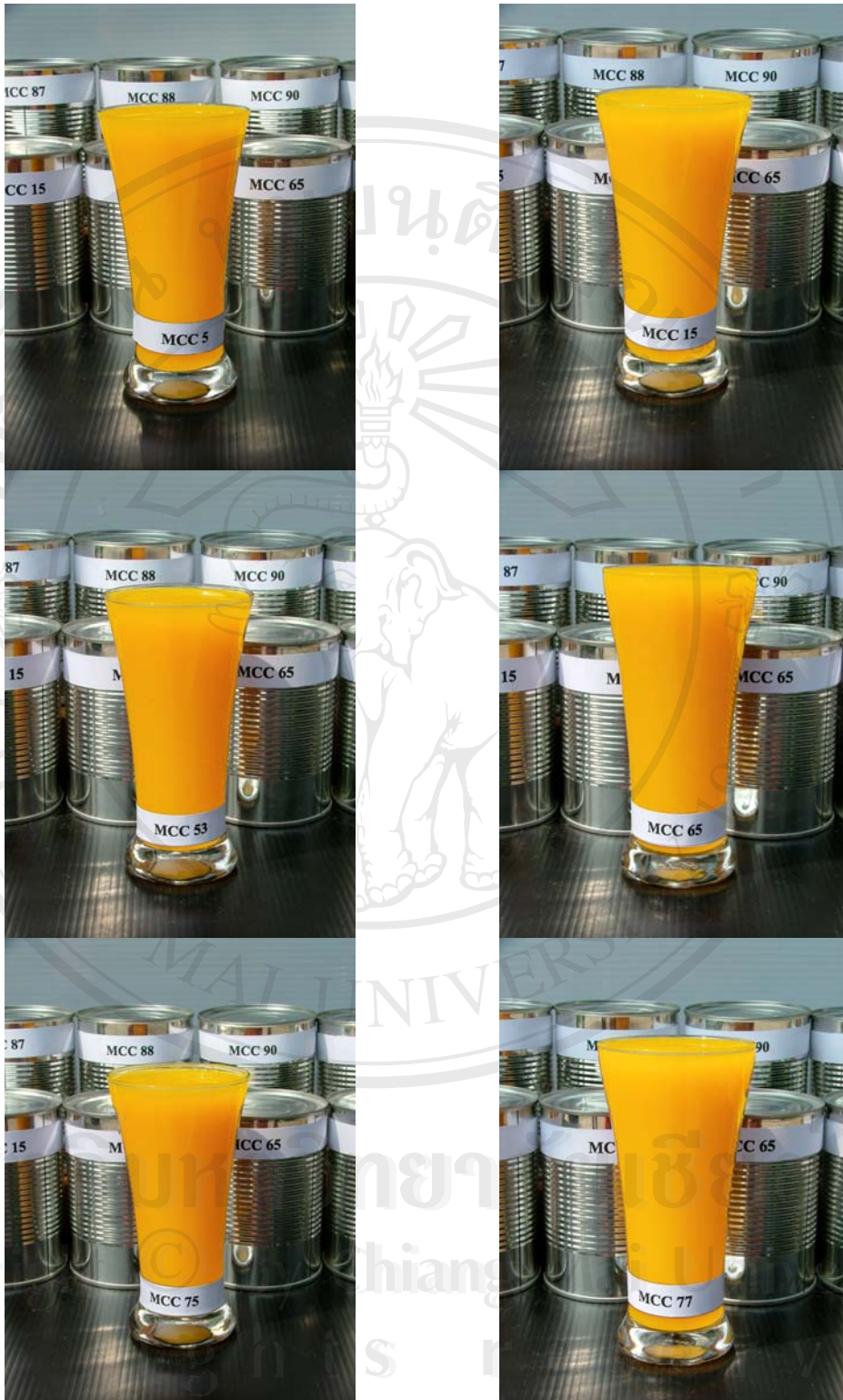
สก 007

ภาพภาคผนวกที่ 3.1 ผลิตภัณฑ์มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

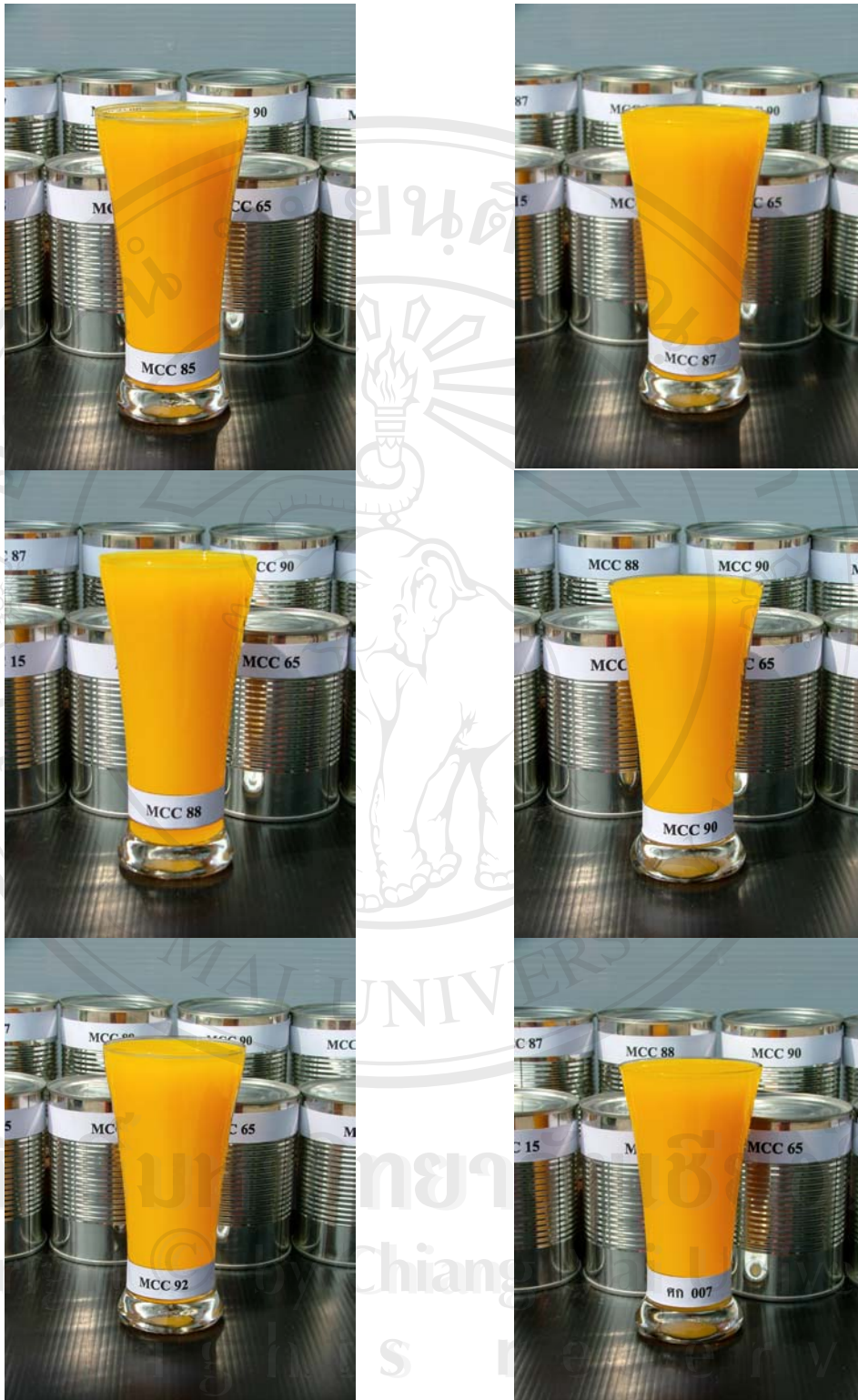
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาพภาคผนวกที่ 3.2 ผลิตภัณฑ์เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

ภาพภาคผนวกที่ 3.2 ผลิตภัณฑ์เนคด้ามะม่วง 12 สายต้น (ต่อ)

ภาคผนวกที่ 4

มะม่วงอบแห้ง

ตารางภาคผนวกที่ 4.1 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของน้ำหนักเนื้อมะม่วงหลังอบแห้ง ต่อเนื้อมะม่วงก่อนอบ 1,000 กรัม

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	14909.3000	3727.3250	75.1982	0.0000
Error	15	743.5000	49.5667		
Total	19	15652.8000			

ตารางภาคผนวกที่ 4.2 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าความสว่าง (L) สีของมะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	76.1980	19.0495	6.9108	0.0023
Error	15	41.3475	2.7565		
Total	19	117.5455			

ตารางภาคผนวกที่ 4.3 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าความเข้ม (croma) สีของมะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	107.4000	26.8500	1.2867	0.3191
Error	15	313.0175	20.8678		
Total	19	420.4175			

ตารางภาคผนวกที่ 4.4 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าองศาสี (hue) สีของมะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	38.2280	9.5570	3.5875	0.0304
Error	15	39.9600	2.6640		
Total	19	78.1880			

ตารางภาคผนวกที่ 4.5 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของเปอร์เซ็นต์ความชื้นมะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	86.2444	21.5611	37.0378	0.0000
Error	15	8.7321	0.5821		
Total	19	94.9765			

ตารางภาคผนวกที่ 4.6 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส (สี) มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	59.922	14.980	79.870	0.0000
Panelists	14	3.972	0.284	1.513	
Error	56	10.503	0.188		
Total	74	74.397			

ตารางภาคผนวกที่ 4.7 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส (กลิ่น) มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	23.163	5.791	24.315	0.0000
Panelists	14	2.847	0.203	0.854	
Error	56	13.337	0.238		
Total	74	39.347			

ตารางภาคผนวกที่ 4.8 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(รสชาติ) มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	40.945	10.236	40.712	0.0000
Panelists	14	2.287	0.163	0.650	
Error	56	14.080	0.251		
Total	74	57.312			

ตารางภาคผนวกที่ 4.9 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(เนื้อสัมผัส) มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	28.338	7.085	28.518	0.0000
Panelists	14	8.555	0.611	2.460	
Error	56	13.912	0.248		
Total	74	50.805			

ตารางภาคผนวกที่ 4.10 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(การยอมรับรวม) มะม่วงอบแห้ง 5 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	4	22.595	5.649	17.943	0.0000
Panelists	14	3.845	0.275	0.872	
Error	56	17.630	0.315		
Total	74	44.070			

เนคต้ามะม่วง

ตารางภาคผนวกที่ 4.11 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ (TSS) ในมะม่วงแก้วผลสุก 12 สายต้น ก่อนการแปรรูปเป็นเนคต้ามะม่วง

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	69.6860	6.3351	4.9786	0.0001
Error	36	45.8087	1.2725		
Total	47	115.4948			

ตารางภาคผนวกที่ 4.12 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของปริมาณกรดทั้งหมดที่สามารถไทเทรตได้ (TA) ในมะม่วงแก้วผลสุก 12 สายต้น ก่อนแปรรูปเป็นเนคต้ามะม่วง

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	0.7263	0.0660	12.6142	0.0000
Error	36	0.1884	0.0052		
Total	47	0.9147			

ตารางภาคผนวกที่ 4.13 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ (TSS) ในเนคต้ามะม่วงแก้วผลสุก 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	39.3956	3.5814	22.2968	0.0000
Error	36	5.7825	0.1606		
Total	47	45.1781			

ตารางภาคผนวกที่ 4.14 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของปริมาณกรดทั้งหมดที่สามารถไทเทรต
ได้ (TA) ในเนคต้ามะม่วงแก้ว 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	0.0540	0.0049	6.2722	0.0000
Error	36	0.0282	0.0008		
Total	47	0.0821			

ตารางภาคผนวกที่ 4.15 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน อัตราส่วนของ TSS/TA ในเนคต้ามะม่วง
12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	222.6642	20.2422	6.6468	0.0000
Error	36	109.6350	3.0454		
Total	47	332.2992			

ตารางภาคผนวกที่ 4.16 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าความสว่าง (L) สีของเนคต้ามะม่วง
12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	88.7626	8.0693	8.5026	0.0000
Error	36	34.1654	0.9490		
Total	47	122.9280			

ตารางภาคผนวกที่ 4.17 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าความเข้ม (croma) สีของเนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	75.8245	6.8931	3.1071	0.0049
Error	36	79.8659	2.2185		
Total	47	155.6904			

ตารางภาคผนวกที่ 4.18 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าองศาสี (hue) สีของเนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	64.3370	5.8488	7.7741	0.0000
Error	36	27.0846	0.7524		
Total	47	91.4216			

ตารางภาคผนวกที่ 4.19 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส (สี) เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	21.582	1.962	3.993	0.0001
Panelists	14	13.922	0.994	2.024	
Error	154	75.678	0.491		
Total	179	111.182			

ตารางภาคผนวกที่ 4.20 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส (กลิ่น) เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	57.494	5.227	9.236	0.0000
Panelists	14	14.807	1.058	1.869	
Error	154	87.151	0.566		
Total	179	159.453			

ตารางภาคผนวกที่ 4.21 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(รสชาติ) เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	51.204	4.655	2.180	0.0230
Panelists	14	44.257	3.161	1.481	
Error	154	328.801	2.135		
Total	179	424.262			

ตารางภาคผนวกที่ 4.22 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(เนื้อสัมผัส) เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	33.579	3.053	5.790	0.0000
Panelists	14	26.867	1.919	3.640	
Error	154	81.192	0.527		
Total	179	141.637			

ตารางภาคผนวกที่ 4.23 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส
(การยอมรับรวม) เนคต้ามะม่วง 12 สายต้น

SOV	DF	SS	MS	F	P
Treatment	11	35.983	3.271	7.984	0.0000
Panelists	14	4.867	0.348	0.848	
Error	154	63.100	0.410		
Total	179	103.950			

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวลำพอง แด้มครบุรี
วัน เดือน ปี เกิด	24 ธันวาคม 2521
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย มหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม ปีการศึกษา 2543
ผลงานวิชาการ	นำเสนอผลงานวิชาการ เรื่อง คุณภาพผลเพื่อการแปรรูปเป็น เนคต้าในมะม่วงแก้วต่างสายพันธุ์ ในการประชุมวิชาการพืชสวน แห่งชาติ ครั้งที่ 3 วันที่ 22 – 25 เมษายน 2546 ณ โรงแรม มิวราเคิล แกรนด์ กรุงเทพมหานคร